

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 24.11.2003
KOM(2003) 722 lopullinen

**KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE
JA ALUEIDEN KOMITEALLE**

”Kulttuuri 2000” –ohjelman toteuttamista vuosina 2000 ja 2001 koskeva kertomus

SISÄLLYS

1.	Johdanto	8
2.	Ulkoisen arvioinnin tausta.....	8
2.1.	Kulttuuri 2000 -ohjelma.....	8
2.1.1.	Yleiskatsaus.....	8
2.1.2.	Valintamenettely	10
2.1.3.	Hankkeen hallinta.....	11
2.1.4.	Kulttuurin yhteyspisteet	11
2.1.5.	Ohjelman levittäminen	12
2.1.6.	Täydentävyys muiden yhteisön ohjelmien kanssa	12
3.	Ulkoinen arviointi	13
3.1.	Arviointiehdot	13
3.2.	Menettelyt.....	13
3.3.	Ulkoisen arvioinnin tulokset	13
3.3.1.	Yleiskatsaus kulttuuri 2000-ohjelmaan vuosina 2000 ja 2001.....	13
3.3.2.	Rahoitus.....	14
3.3.3.	Tavoitteet.....	14
3.3.4.	Edunsaajat	14
3.3.5.	Kumppanuudet	14
3.3.6.	Ohjelmaa koskevan tiedon levittäminen	15
3.4.	Laatu.....	15
3.4.1.	Asianmukaisuus	15
3.4.2.	Tulokset.....	15
3.4.3.	Saavuttavuus.....	16
3.4.4.	Pätevyys	16
3.5.	Vaikutus	16
3.6.	Tehokkuus ja vaikuttavuus.....	17
3.6.1.	Hankkeiden tehokkuus ja vaikuttavuus.....	17
3.6.2.	Kulttuurin yhteyspisteiden tehokkuus ja vaikuttavuus.....	17

3.6.3.	Ohjelman tehokkuus ja vaikuttavuus	18
4.	Ulkoisen arvioinnin pääsuositukset ja komission reaktiot	19
4.1.	Ohjelman levittämisen ja siitä tiedottamisen parantaminen.....	19
4.1.1.	Selvä levittämisstrategia.....	19
4.1.2.	Rahoituksen saannin todennäköisyys.....	20
4.2.	Ohjelman hallinnoinnin parantaminen	20
4.2.1.	Läheisempi vuoropuhelu edunsaajien kanssa	20
4.2.2.	Ohjelman järjestelmällisen seurannan parantaminen	20
4.2.3.	Hakemusten seulonnan tehostaminen	21
4.2.4.	Lisähuomion kiinnittäminen toimijoiden kassavirtaongelmiin.....	22
4.3.	Valintamenettelyn parantaminen.....	22
4.3.1.	Valintamenettelyn uudelleenarviointi	22
4.3.2.	Valintaprosessin eri vaiheiden tekeminen näkyväksi.....	22
4.3.3.	Hylätyille hakijoille annettavan palautteen parantaminen	22
4.4.	Ohjelman tavoitteiden uudelleenarviointi	23
4.5.	Ohjelman arvioinnin parantaminen	23
5.	Komission päätelmät	24

TIIVISTELMÄ

Tämä raportti on tiivistelmä Kulttuuri 2000 –ohjelman puolivälin arvioinnin yhteydessä tehdyistä havainnoista ja siihen perustuvista suosituksista sekä komission tähän liittyvistä tärkeimmistä reaktioista ja päätelmistä. Arvioinnin teki tanskalainen konsulttiyritys PLS Ramboll Management.

1. Arvioitsijan havainnot

Ohjelman rakenne

Kulttuuri 2000 –ohjelma noudattaa kokonaisvaltaista ja johdonmukaista logiikkaa, jonka tarkoituksena on kulttuuriyhteistyön edistäminen Euroopassa. Ohjelma laadittiin täydentämään muita yhteisön toimenpiteitä ja jäsenvaltioiden kulttuuripolitiikkoja. Vuonna 2001 otettiin käyttöön vaatimus kaikkien hankkeita toteuttavien kumppaneiden vähintään 5 prosentin rahoitusosuudesta, mikä oli hyvä keino varmistaa kaikkien hankkeisiin osallistuvien kulttuurialan toimijoiden aktiivisuus. Se on kuitenkin saattanut vähentää halukkuutta luoda sellaisia kumppanuuksia, joiden osapuolten välillä ei ole aiempaa yhteistyökokemusta, ja estää joitakin assosioituneiden maiden kulttuurialan toimijoita osallistumasta ohjelmaan. Komissio toteutti useita merkittäviä toimia levittääkseen tietoa ohjelmasta.

Hankkeet

Vuosina 2000 ja 2001 ohjelmaan toimitettiin yli 1 600 hakemusta, joista noin joka neljänten myönnettiin rahoitusta. Pääasiallisina edunsaajina olivat niistä maista olevat toimijat, joista myös valtaosa hakemuksista oli peräisin. Useimmat valikoiduista hankkeista koskivat useampaa kuin yhtä ohjelman erityistavoitetta. Ohjelmaan lähetettyjen hakemusten määrä väheni merkittävästi vuonna 2001. Samalla valintaperusteiden täyttymättömyyden vuoksi hylättyjen hankkeiden määrä lisääntyi huomattavasti.

Kumppanuudet

Useimpien rahoitusta saavien kulttuurialan toimijoiden organisaation kapasiteetti (budjetti ja henkilöstömäärä) oli suhteellisen pieni. Rahoitetuista hankkeista vastasivat monet eri organisaatiot (valtioista riippumattomat järjestöt, kansalliset kulttuurialan instituutiot, yksityiset yritykset jne.). Kumppanuudet perustuivat pääasiassa aiempaan yhteistyöhön, jota oli tehty tavallisesti muiden maiden samankaltaisten organisaatioiden kanssa.

Tulokset

Ohjelma on tuottanut kulttuurista lisäarvoa luomalla uusia kulttuurin ilmaisumuotoja, vetämällä puoleensa suunniteltua laajempia yleisöjä ja edistämällä taiteilijoiden ja kulttuurialan toimijoiden liikkuvuutta. Toimijat toteuttivat hankkeensa vaaditun tason mukaisesti. Ohjelmassa onnistuttiin myös luomaan eurooppalaista lisäarvoa kehittämällä uutta kansojen välistä yhteistyötä ja uusia kumppanuuksia, jotka ovat ilmeisesti kestäviä. Sosiaalitaloudelliset vaikutukset näyttivät jäävän vähäisemmiksi.

Tehokkuus ja vaikuttavuus

Tehokkuus ja *vaikuttavuus* saavutettiin hankkeen tasolla, kulttuurin yhteyspisteiden tasolla, ohjelman hoidon tasolla ja näin ollen myös ohjelman yleisellä tasolla.

Suosituks

Suosituksien osalta seuraavassa taulukossa on yhteenveto arvioitsijan suosituksista ja komission reaktioista.

<i>Rambollin suositukset</i>	<i>Komission huomautukset</i>
<p>1. <u>Ohjelman levittämisen ja siitä tiedottamisen parantaminen</u></p> <p>a) Selkeä levittämisstrategia (esimerkiksi tiedon levittämisen kohdistaminen "keskeisille edunsaajille").</p> <p>b) Tiedottaminen toimijoille niiden suhteellisen suuresta todennäköisyydestä saada rahoitusta.</p>	<p>1. <u>Ohjelman levittämisen ja siitä tiedottamisen parantaminen</u></p> <p>a) Komissiolla on jo selvä levitysstrategia (kulttuurin yhteyspisteet, sähköinen uutiskirje e-Newsletter, Internet-sivusto jne.), eikä se pidä tarpeellisenä tiettyjen edunsaajien asettamista erityisasemaan, koska kaikilla toimijoilla on samat oikeudet ja komissiolla on velvollisuus kohdella niitä syrjimättömästi.</p> <p>b) Komissio tiedottaa jo hakemusten määrästä ja esivalinnan läpäisseistä sekä valituista hankkeista Internet-sivuillaan ja kuukausittain julkaistavassa sähköisessä uutiskirjeessään.</p>
<p>2. <u>Ohjelman hallinnoinnin parantaminen:</u></p> <p>a) läheisempi vuoropuhelu edunsaajien kanssa ohjelman mukauttamiseksi heidän vaatimuksiinsa. Tässä voitaisiin hyödyntää kulttuurin yhteyspisteitä.</p> <p>b) Ohjelman järjestelmällisen seurannan parantaminen luomalla täydellinen ja yhdistetty tietokanta</p>	<p>2. <u>Ohjelman hallinnoinnin parantaminen:</u></p> <p>a) Julkinen kuulemismenettely aloitettiin osana Kulttuuri 2000 –ohjelmaa seuraavan ohjelman valmisteluja. Myös vuoden 2001 kulttuuriyhteistyöfoorumilla tuotiin esiin toimijoiden tarpeita. Kulttuurin yhteyspisteitä ei tulisi ylikuormittaa työllä, joka ei kuulu niiden sopimuksen mukaiseen työmäärään, sillä tämä estäisi niitä kohdistamasta toimiaan asianmukaisesti.</p> <p>b) Komissio käynnistää vuonna 2004 uuden Symmetry-nimisen tiedonhallintajärjestelmän, joka auttaa ratkaisemaan tätä ja muita ongelmia.</p>

<p>c) Hakemusten seulontamenettelyn uudistaminen hylättyjen hankehakemusten määrän vähentämiseksi (muodolliset valintaperusteet.) Kulttuurin yhteyspisteet voisivat osoittautua tässä hyödyllisiksi.</p> <p>d) Suuremman huomion kiinnittäminen toimijoiden kassavirtaongelmiin arvioimalla uudelleen toimiin 1 kuuluvin hankkeisiin sovellettavaa menettelyä, jonka mukaan 50 prosenttia rahoituksesta maksetaan ennalta ja 50 prosenttia jälkepäin.</p>	<p>c) Se kuuluu kulttuurin yhteyspisteiden sopimuksenmukaisiin toimiin, joiden tarkoituksena on teknisen avun toimittaminen hakijoille. Komissio ilmoittaa niille tarpeesta lisätä näitä toimia. Komissio kysyy myös, eikö kyky lukea ehdotuspyyntö ja täyttää hakemus oikein ole yksi sellainen osoitus toimijan pätevyydestä ja uskottavuudesta, jota ei ole syytä jättää huomiotta.</p> <p>d) Toimijoiden kassavirtaan liittyvät ongelmat ratkeavat, sillä vuodesta 2004 maksujen porrastussuhteeksi tulee 70/30.</p>
<p>3. <u>Valintamenettelyn parantaminen</u></p> <p>a) Valintamenettelyn arvioiminen uudelleen sen supistamiseksi alle 6 kuukauteen (lyhentämällä Euroopan parlamentille ja hallintokomitealle myönnettyjä määräaikoja).</p> <p>b) Valintamenettelyn eri vaiheiden avoimuuden lisääminen tiedottamalla selkeämmin ehdotuspyyntöjä koskevan menettelyn vaiheista tai antamalla toimijoille tietoja yksittäisten hankkeiden edistymisestä.</p> <p>c) Parantamalla hylätyille hakijoille annettavaa palautetta: arvioitsija suosittelee, että komissio antaisi asiantuntijoiden arvioinnin mukaisen luokituksen tiedoksi hakijalle.</p> <p>4. <u>Ohjelman tavoitteiden uudelleenarviointi</u></p> <p>Tämä voitaisiin toteuttaa pienentämällä sosiaalitaloudelliseen kehitykseen liittyvien tavoitteiden merkitystä ja/tai asettamalla etusijalle kohderyhmiä.</p>	<p>3. <u>Valintamenettelyn parantaminen</u></p> <p>a) Nämä huomautukset toimitetaan asianomaisille toimielimille.</p> <p>b) Komissio julkisti vuonna 2002 ilmaiseksi jaettavan e-Newsletter- uutiskirjeen, joka sisältää tarkkoja tietoja hakemusten käsittelyn edistymisestä. Myös Symmetry-sovellusta voidaan hyödyntää tässä yhteydessä.</p> <p>c) Arviointiluokitusten julkistaminen on mahdollista ja komissio tekee tähän liittyviä valmisteluja.</p> <p>4. <u>Ohjelman tavoitteiden uudelleenarviointi</u></p> <p>Ohjelman nykyiset tavoitteet ovat liian laajat suhteessa erityisesti käytettävissä olevaan rahoitukseen. Tavoitteet valitaan poliittisin perustein ja komissio ottaa tämän kysymyksen esille sopivassa tilaisuudessa, eli Kulttuuri 2000 –ohjelman mahdollisesti korvaavan kulttuurialan ohjelman valmistelun yhteydessä.</p>

Ottaen huomioon arvioinnin sekä siihen perustuvat päätelmät ja suositukset komissio ei pidä tarpeellisena ehdottaa ohjelman muuttamista sen täytäntöönpanosta jäljellä olevaksi ajaksi.

Osittain yleiseen rahoitussuunnitteluun liittyvien seikkojen vuoksi ja osittain varatakseen itselleen aikaa esitellä asianmukaisella tavalla valmistelemansa esityksen uudeksi kulttuuriohjelmaksi komissio on tehnyt ehdotuksen Kulttuuri 2000 –ohjelman jatkamisesta kahdella vuodella 31. joulukuuta 2006 saakka¹. Komissio esittelee hyvissä ajoin ehdotuksensa uudeksi ohjelmaksi.

¹ KOM(2003) [...], [...], s. [...].

1. JOHDANTO

Tämä kertomus on laadittu Kulttuuri 2000 –ohjelman perustamisesta 14 päivänä helmikuuta 2000 tehdyn päätöksen 508/2000/EY (jäljempänä 'pätös')² 8 artiklan nojalla, jossa säädetään, että komissio esittää viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2002 Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle yksityiskohtaisen arviointikertomuksen Kulttuuri 2000 -ohjelman tuloksista ottaen huomioon sen tavoitteet ja liittää siihen tarvittaessa ehdotuksen päätöksen muuttamisesta.

Saman artiklan mukaisesti tässä arviointikertomuksessa kiinnitetään erityisesti huomiota lisäarvon, erityisesti kulttuurisen lisäarvon aikaansaamiseen ja yhteisön taloudellisella tuella aikaansaatuihin sosiaalitaloudellisiin vaikutuksiin.

Tämä kertomus perustuu Kulttuuri 2000 –ohjelman alustavaan arviointiin, jonka PLS Ramboll Management on tehnyt vuosina 2002–2003.

2. ULKOISEN ARVIOINNIN TAUSTA

2.1. Kulttuuri 2000 -ohjelma

2.1.1. Yleiskatsaus

EY:n perustamissopimuksen 151 artiklassa (ent. 128 artiklassa) on vuodesta 1992 alkaen määrätty, että neuvosto toteuttaa yhteispäätösmenettelyllä Euroopan parlamentin kanssa ja alueiden komiteaa kuultuaan edistämistoimia (ohjelmia), jotka edistävät Euroopan yhteisön kulttuurin alaan kuuluvia tehtäviä.

Näitä uusia toimivaltuuksia käytettiin toteuttamalla vuosina 1996–1999 kolme kulttuurialan ohjelmaa: Kaleidoskooppi³ (1996–1999), jolla tuettiin Euroopan laajuista taide- ja kulttuuritoimintaa; Ariane⁴ (1997–1999), jolla tuettiin kirjan ja lukemisen alaa; ja Rafael⁵ (1997–1999), jonka tavoitteena oli täydentää jäsenvaltioiden Euroopan laajuisesti merkittävää kulttuuriperintöä koskevia politiikkoja.

Nämä "ensimmäisen sukupolven" ohjelmat edistivät hyödyllisellä tavalla yhteisön kulttuurialan toimien kehittämistä. Ottaen huomioon näitä ohjelmia toteutettaessa havaitut myönteiset näkökohdat ja puutteet komissio päätti korvata ne vuonna 2000 yhdellä integroidulla välineellä, joka on Kulttuuri 2000 –ohjelma.

² EYVL L 63, 10.3.2000, s. 1.

³ Taide- ja kulttuuritoimintaa koskevasta Euroopan laajuisesta tukiohjelmasta 29 päivänä maaliskuuta 1996 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 719/96/EY (Kaleidoskooppi), EYVL L 99, 20.4.1996, s. 20–26.

⁴ Kirjan ja lukemisen alaa koskevasta kääntämisen kattavasta tukiohjelmasta 6 päivänä lokakuuta 1997 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 2085/97/EY (Ariane), EYVL L 291, 24.10.1997, s. 24–34.

⁵ Kulttuuriperintöä koskevasta yhteisön toimintaohjelmasta 13 päivänä lokakuuta 1997 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 2228/97/EY (Rafael), EYVL L 305, 8.1.1997, s. 31–41.

Kulttuuri 2000 on yhteisön ohjelma, joka on perustettu viideksi vuodeksi (2000–2004) ja jonka kokonaisbudjetti on 167 miljoonaa euroa. Sitä edelsivät vuonna 1999 toteutetut pilottitoimet ja siitä myönnetään avustuksia kulttuurialan yhteistyöhankkeisiin kaikilla taiteen ja kulttuurin osa-alueilla (esittävä taide, kuva- tai tilataide, kirjallisuus, kulttuuriperintö sekä –historia jne.).

Päätöksen mukaisesti Kulttuuri 2000 –ohjelman tavoitteena on edistää Euroopan kansojen yhteistä kulttuurialuetta. Tässä yhteydessä sillä tuetaan luovien taiteilijoiden, kulttuurialan toimijoiden sekä yksityisten ja julkisten rahoittajien välistä yhteistyötä ja kulttuurialan verkostojen ja muiden osapuolten toimintaa sekä jäsenvaltioiden ja muiden ohjelmaan osallistuvien valtioiden kulttuurilaitosten toimintaa seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

- kulttuurivuoropuhelun ja Euroopan kansojen kulttuurin ja historian keskinäisen tuntemuksen edistäminen;
- luovuuden ja valtioiden rajojen yli tapahtuvan kulttuurin levittämisen edistäminen sekä taiteilijoiden, muiden luovan työn tekijöiden ja kulttuurialan toimijoiden ja ammattilaisten sekä heidän teostensa liikkuvuuden edistäminen, erityisesti nuoria ja sosiaalisesti epäedullisessa asemassa olevia sekä kulttuurien monimuotoisuutta painottaen;
- kulttuurin monimuotoisuuden korostaminen ja uusien kulttuurin ilmaisumuotojen kehittäminen;
- Euroopassa yhteisen eurooppalaisen kulttuuriperinnön jakaminen ja esiintuominen; kulttuurin taitotiedon levittäminen ja kulttuuriperinnön säilyttämistä ja suojelemista koskevien hyvien käytänteiden edistäminen;
- kulttuurin merkityksen huomioon ottaminen sosiaalitaloudellisessa kehityksessä;
- Euroopan kulttuurien ja Euroopan ulkopuolisten kulttuurien välisen vuoropuhelun ja keskinäisen vaihdon edistäminen;
- kulttuurin nimenomainen tunnustaminen sekä taloudelliseksi että sosiaaliseen integroitumiseen ja kansalaisuuteen vaikuttavaksi tekijäksi;
- kulttuurin saatavuuden parantaminen ja mahdollisimman monen Euroopan unionin kansalaisen pääseminen osalliseksi kulttuuritoiminnasta.

Päätöksen mukaisesti nämä tavoitteet saavutetaan niin, että Kulttuuri 2000 –ohjelmalla tuetaan rahallisesti seuraavia toimia, jotka kattavat kaikki kulttuurin alat:

- Toimet 1: erityiset innovatiiviset ja/tai kokeilutoimet, joiden kesto on yksi vuosi ja joihin osallistuu vähintään kolme kolmesta osallistujamaasta olevaa toimijaa. Näihin toimiin vuosittain myönnettävän rahoituksen ohjeellinen määrä on enintään 45 prosenttia ohjelmaan varatuista vuotuisista kokonaismäärärahoista.
- Toimet 2: rakenteellisiin monivuotisiin kulttuurialan yhteistyötä koskeviin sopimuksiin kuuluvat yhteistoimet, joiden kesto on noin kolme vuotta ja joihin osallistuu vähintään viisi viidestä osallistujamaasta olevaa toimijaa. Näihin

toimiin vuosittain myönnettävän rahoituksen ohjeellinen määrä on vähintään 35 prosenttia ohjelmaan varatuista vuotuisista kokonaismäärärahoista.

- Toimet 3: erityiset eurooppalaiset ja/tai kansainväliset kulttuuritapahtumat, joiden kesto ei ole määritelty ja joille ei ole asetettu kumppanuusvaatimuksia. Näihin toimiin vuosittain myönnettävän rahoituksen ohjeellinen määrä on noin 10 prosenttia ohjelmaan varatuista vuotuisista kokonaismäärärahoista. Esimerkkejä näistä toimista ovat Euroopan kulttuurikaupunkitapahtumat ja eurooppalaiset kulttuuriperintöä esittelevät teemapäivät.

Näiden toimien lisäksi lähes kaikkiin osallistujamaihin perustettiin vapaaehtoisesti kulttuurin yhteyspisteitä. Näiden kulttuurin yhteyspisteiden ylläpitämistä koskevat sopimukset sekä tiedon levittämiseen ja tiedottamiseen liittyvät toimenpiteet kattavat päätöksen mukaan budjetista 10 prosenttia (ks. 2.1.4 kohta).

Toimissa noudatetaan joko alakohtaista (yhden kulttuurialan tarpeisiin keskittyvää) tai monialaista (useiden kulttuurialojen tarpeet huomioon ottavaa) lähestymistapaa. Monialaisen lähestymistavan mukaisesti toimiin osoitetun rahoituksen ohjeellinen osuus vastaa noin 10 prosenttia ohjelman rahoituskehiksestä.

Ohjelmaan on vuosina 2000 ja 2001 tehty joitakin muutoksia, jotka perustuvat sen vuosittain julkaistuihin ehdotuspyyntöihin.

Vuonna 2000 rahoituksen vastaanottajiksi kelpuutettiin vain EU:n jäsenvaltiot ja ETA-maat. Vuonna 2001 ohjelmaan liitettiin 10 assosioitunutta maata (Bulgaria, Tšekki, Viro, Unkari, Latvia, Liettua, Puola, Romania, Slovakia ja Slovenia).

Vuonna 2001 käyttöön otettiin tarkempia poissulkemisperusteita (muodollisia kelpuutusperusteita vastaavasti) ja samana vuonna otettiin käyttöön niin kutsuttu viiden prosentin sääntö, jolla määriteltiin hankkeen vetäjien ja siihen osallistuvien kumppaneiden vähimmäisrahoitusosuus. Tämä sääntö otettiin käyttöön sen varmistamiseksi, että hankkeen toteuttamiseen osallistuvat kumppanit sitoutuvat siihen teknisesti ja rahoituskellisesti aina hankkeen suunnittelusta alkaen, sillä kokemukset aikaisemmista ohjelmista ovat antaneet aiheen epäillä muodollisen hakemusmenettelyn jälkeisen yhteistyön vakautta ja vilpittömyyttä. Viiden prosentin sääntö koskee oman tai kerätyn ja varmistetun rahoituksen osuutta ja se takaa konkreettisen yhteistyön.

2.1.2. Valintamenettely

Ohjelman edunsaajat ovat kulttuurialan toimijoita. Niiden valinnassa noudatetaan menettelyä, johon kuuluvat seuraavat vaiheet:

- Teknisten valintaperusteiden täytyminen: komissio seuloa ja kirjaa hankkeet. Jos hanke täyttää tekniset valintaperusteet, se merkitään "esivalinnan" läpäisseeksi. Organisaatioille, joiden hakemukset hylätään, ilmoitetaan tästä yksitellen, ja niille ilmoitetaan kieltäytymisen syyt.

- Asiantuntijoiden suorittama taiteellisen ja kulttuurisen laadun arviointi⁶, eli asiantuntijat analysoivat ja luokittelevat esivalitut hankkeet. Asiantuntijat saavat pyynnöstä tutustua hankkeisiin, jotka on hylätty esivalinnassa.
- Komission ehdotus: komissio laatii suppean luettelon hankkeista, joita on ehdotettu rahoitettavaksi asiantuntijoiden arvioinnin perusteella. Tämä luettelo alkaa parhaiksi luokitelluista hankkeista ja jatkuu, kunnes tarkoitukseen budjetoidut varat on käytetty loppuun.
- Hallintokomitean hyväksyntä: toimivaltaisista kansallisista/alueellisista viranomaisista koostuvan hallintokomitean on päätettävä suppean luettelon hyväksymisestä. Äänioikeutettuja ovat vain jäsenvaltiot.
- Euroopan parlamentin valvontaoikeus (Droit de Regard): suppea luettelo on sen jälkeen esitettävä Euroopan parlamentille, jolla on kuukausi aikaa käyttää valvontaoikeuttaan.
- Sisäisen lausuntokierroksen tuloksena saadut todisteet siitä, että Kulttuuri 2000 –ohjelmasta rahoitettaviin hankkeisiin ei ole myönnetty muuta yhteisön rahoitusta.
- Komission varainhoidon valvonnan hyväksyntä hankkeen lopulliselle talousarviolle.
- Sopimusten tekeminen toimijoiden kanssa. Niille, joiden hankkeita ei ole hyväksytty, ilmoitetaan asiasta.
- Julkaistaan valittujen hankkeiden luettelo.

2.1.3. *Hankkeen hallinta*

Hankkeita hallinnoiva komission henkilöstö vastaa koko prosessista alkaen hankkeen valintahetkestä siihen saakka, kun hankkeen päätöskertomus on hyväksytty. Kukin hankkeita hallinnoiva henkilö on vastuussa 40–90 hankkeesta. Hankkeiden hallinnoijien yhteydet hankkeisiin niiden toteuttamisen aikana toteutuvat tavallisesti jälkikäteen, vaikka hankkeista vastaavat henkilöt ottavat vastaan hankkeiden vetäjien kutsuja ja osallistuvat heidän järjestämiinsä tapahtumiin.

2.1.4. *Kulttuurin yhteyspisteet*

- Kulttuurin yhteyspisteitä perustettiin vapaaehtoisesti ohjelman lähes jokaiseen osanottajamaahan⁷. Päätöksen mukaan kulttuurin yhteyspisteet vastaavat seuraavista toimista:
- Kulttuuri 2000 –ohjelman edistäminen;

⁶ Jokaisen osallistujamaan kulttuuriministeriö laatii ehdotuksen luetteloksi kyseisten taiteenalojen asiantuntijoista, jotka avustavat komissiota hankkeiden arvioinnissa. Asiantuntijaluettelo julkistetaan valintamenettelyn lopussa.

⁷ Liechtenstein ei ole perustanut kulttuurin yhteyspistettä.

- ohjelmaan osallistumisen helpottaminen ja mahdollisimman monien kulttuurialan ammattilaisten ja toimijoiden rohkaiseminen osallistumaan kyseisiin toimiin jakamalla niistä tehokkaasti tietoa;
- tehokkaan yhteydenpidon varmistaminen jäsenvaltioiden tukea myöntävien laitosten kanssa Kulttuuri 2000 -ohjelman toimien ja kansallisten tukitoimenpiteiden keskinäisen täydentävyyden edistämiseksi;
- Kulttuuri 2000 -ohjelmaan sekä muihin kulttuurialaan liittyviin avoimiin yhteisön ohjelmiin osallistuvien toimijoiden välisen tiedonkulun ja yhteyksien varmistaminen asianmukaisella tasolla.

Komissio tekee kulttuurin yhteyspisteiden kanssa "EU:n tukea koskevan sopimuksen", jossa määritellään niiden velvollisuudet ja niiden toimista maksettavat rahalliset korvaukset. Kulttuurin yhteyspisteet kokoontuvat joka toinen vuosi virallisiin kokouksiin, jonka isäntänä toimii EU:n puheenjohtajamaan kulttuurin yhteyspiste. Komissio osallistuu näihin kokouksiin. Kulttuurin yhteyspisteet kutsutaan myös kerran tai kahdesti vuodessa Brysseliin koulutusta ja mielipiteiden vaihtoa varten.

2.1.5. Ohjelman levittäminen

Ohjelmaa koskevia tietoja on saatavilla useista lähteistä kuten Euroopan yhteisöjen virallisesta lehdestä, Kulttuuri 2000 –verkkosivuilta ja kulttuurin yhteyspisteiden toimien välityksellä. Myös komission edustajat esittelevät ohjelmaa eri tilaisuuksissa ja komissiolla on käytössä myös maksuton puhelinalue, jossa vastataan yleisön esittämiin kysymyksiin. Vuoden 2002 jälkeen edellä mainittuihin levitystapoihin on lisätty myös muita toimia. Ilmainen sähköinen uutiskirje on ollut vuodesta 2002 kaikkien asiasta kiinnostuneiden saatavilla ja maaliskuussa Internetiin 2002 perustettiin kulttuuriportaali, jossa esitellään eurooppalaisten toimielinten kaikki kulttuuriin liittyvät toimet. Kulttuuri 2000 -ohjelman Internet-sivuilla tiedotetaan rahoitusmahdollisuuksista ja sen ehdotuspyynnöistä sekä julkaistaan valittujen hankkeiden luettelot.

Yksittäisten hankkeiden tasolla hankkeen vetäjien ja sen toteuttamiseen osallistuvien kumppaneiden velvollisuutena on levittää hankkeiden tuloksia ja valiokäytänteitä käytettävissä olevin keinoin, joita ovat kertomukset, seminaarit, CD-ROMit tai Internet-sivustot. Vaatimuksena on, että Kulttuuri 2000 -logo näkyy kaikissa rahoitettujen hankkeiden tuloksissa.

2.1.6. Täydentävyys muiden yhteisön ohjelmien kanssa

Euroopan komissio tukee myös luovuuteen liittyviä tuotannonaloja ja kulttuurin alaa eri ohjelmilla, rahastoilla ja aloitteilla⁸. Näistä yhteisön toimenpiteistä yhdenkään yleistavoitteena ei ole kuitenkaan kulttuurialan yhteistyö, jolla on keskeinen asema vain Kulttuuri 2000 -ohjelmassa.

⁸ Esimerkiksi Media-, Sokrates-, Leonardo da Vinci- ja Nuoriso-ohjelmat sekä rakennerahastot.

3. ULKOINEN ARVIOINTI

3.1. Arviointiehdot

Edellä mainitun päätöksen 8 artiklan nojalla komissio (koulutuksen ja kulttuurin pääosaston linja C-2) on julkistanut tarjouspyynnön Kulttuuri 2000 –ohjelman puolivälin arvioinnin tekemiseksi (DG EAC/90/01). Arviointia suorittamaan valittu kumppani oli tanskalainen konsulttiyritys PLS Ramboll Management. Arviointi tehtiin ajanjaksolla lokakuu 2002 – helmikuu 2003. Loppuraportti toimitettiin Euroopan komissiolle kesäkuussa 2003.

Toimeksiannon mukaisesti arviointiin kuului: i) kuvaus ohjelmasta myönnetyllä tuella saavutetuista tuloksista, ohjelman resurssien käytöstä ja sen tuloksista ja vaikutuksesta; ii) arvio ohjelman vaikutuksesta; iii) arvio ohjelman ja sen tulkinnan tehokkuudesta sekä vaikuttavuudesta. Tämän lisäksi arvioitsijan odotettiin esittävän päätelmänsä ja suosituksensa.

3.2. Menettelyt

Arvioitsijan käyttämiin menetelmiin kuului asiantuntijoiden, kulttuurin yhteyspisteissä toimivien henkilöiden ja komission henkilöstön haastatteluja sekä valittujen hankkeiden vetäjien, niiden toteuttamiseen osallistuvien kumppaneiden ja hylättyjen hakijoiden parissa tehty kysely. Myös itse paikalla toteutettiin tapaustutkimuksia.

Arvioitsijat ovat itse myöntäneet, että valittuihin menettelyihin, kuten kaikkiin muihinkin menettelyihin, liittyy heikkouksia: *"Voidaan perustellusti väittää, että arvioinnin keskeinen osa on hankkeen vetäjien keskuudessa tehty kysely. Tämä lähestymistapa valittiin siksi, että hankkeiden myötä 90 prosenttia ohjelman rahoituksesta kohdistuu kulttuurialan toimiin. Siksi näiden tietojen tarkkuus ja edustavuus on myös erityisen merkittävä."*

Tästä syystä ja ottaen huomioon, että arvioitsijalla on enemmän kokemusta sektorikohtaisesta arvioinnista kuin kulttuurin alasta sinänsä, komissio analysoi tarkkaan ja huolellisesti arvioitsijan esittämät päätelmät ja suositukset.

3.3. Ulkoisen arvioinnin tulokset

Arvioitsijan havainnot esitetään seuraavassa.

3.3.1. Yleiskatsaus Kulttuuri 2000-ohjelmaan vuosina 2000 ja 2001

Kulttuuri 2000 –ohjelma noudattaa kokonaisvaltaista ja johdonmukaista logiikkaa, jonka tarkoituksena on kulttuuriyhteistyön edistäminen Euroopassa. Vuosina 2000–2001 ohjelman hallinnointiin ja määrittelyihin tehtiin joitakin muutoksia. Tärkein muutos oli, että ohjelman soveltamisalaa laajennettiin koskemaan myös assosioituneita maita. Kaikkia hankkeen vetäjiä ja niiden toteuttamiseen osallistuvia kumppaneita koskeva vaatimus osallistua vähintään 5 prosentin osuudella koko hankkeen rahoitukseen otettiin käyttöön vuonna 2001. Näin varmistettiin kaikkien osapuolten todellinen ja vaikuttava osallistuminen hankkeeseen.

Ohjelmaan lähetettiin vuosina 2000 ja 2001 kaikkiaan 1 628 hakemusta, joista 406:lle (noin 25 prosentille) myönnettiin rahoitusta. Kaikista hakemuksista 1 514:n tekijät olivat jäsenvaltioiden kulttuurialan toimijoita⁹. Vuonna 2001 hakemusten määrä väheni merkittävästi. Muodollisten kelpuutusperusteiden vuoksi hylättyjä hakemuksia oli vuonna 2001 enemmän kuin vuonna 2000.

Komission mukaan hakemusten määrän väheneminen johtuu pääasiassa siitä, että monet organisaatiot, joiden hakemus oli vuonna 2000 hylätty kelpuutusperusteiden täyttymättömyyden vuoksi, totesivat, että niiden hanke ei ollut Kulttuuri 2000 –ohjelman hengen mukainen, ja jättivät siksi uuden hakemuksen tekemättä vuonna 2001. Hakemusten määrän vähenemisellä ei sinänsä ole suurta merkitystä. Sen sijaan on tärkeää, kuinka paljon saadaan "hyviä" ja vakaalla pohjalla olevia hakemuksia, jotka koskevat rahoituskellisesti toteuttamiskelpoisia hankkeita ja joiden tavoitteena on todellinen kumppanuus sekä yhteistyö ja joilla luodaan merkittävää eurooppalaista lisäarvoa.

3.3.2. *Rahoitus*

Viisi eniten rahoitusta saanutta maata olivat Ranska, Italia, Saksa, Belgia ja Espanja, mikä vastaa suurin piirtein kyseisten maiden toimittamien hakemusten määrää¹⁰.

Päätöksessä määritelty varojen sektorikohtainen jako vastaa suurin piirtein vuosina 2000 ja 2001 toteutunutta ohjelman rahoituksen jaottelua. Kulttuuriperintö ja taiteellinen luominen olivat aloja, joihin suurin osa valituista hankkeista kuului ja joille myönnettiin eniten rahoitusta.

3.3.3. *Tavoitteet*

Useimmat valikoiduista hankkeista koskivat useampaa kuin yhtä ohjelman erityistavoitetta. Toimijoiden mielestä tavoitteiden muuntaminen hankkeiksi ei ollut vaikeaa, eikä se rajoittanut niiden taiteellista luovuutta.

Ohjelman tavoitteiden osalta se täydensi muita yhteisön toimenpiteitä ja jäsenvaltioiden kulttuuripolitiikkoja.

3.3.4. *Edunsaajat*

Hankerahoitusta myönnettiin monenlaisille organisaatioille. Valtioista riippumattomat järjestöt olivat kuitenkin yleisimpiä hankkeiden vetäjiä. Useimmat valtioista riippumattomat järjestöt olivat suhteellisen pieniä, niiden vuotuinen budjetti oli alle 250 000 euroa ja niillä oli vähän työntekijöitä.

3.3.5. *Kumppanuudet*

Tyypilliset kumppanuudet hankkeiden toteuttamiseksi perustuivat aikaisempaan yhteistyöhön (62 prosenttia) ja toimijat loivat kumppanuuksia muista maista olevien

⁹ On huomattava, että assosioituneiden maiden osallistuminen alkoi vasta vuonna 2001.

¹⁰ Tämä koskee hankkeiden vetäjiä. Komissio huomauttaa, että tämän toteamuksen arvo on rajallinen, koska useimpiin hankkeista (lukuun ottamatta käännöshankkeita ja joitakin toimia 3 koskevia hankkeita) oli sisällyttävä vähintään kolmen kolmesta ohjelmaan osallistuvasta eri maasta olevan toimijan kumppanuus.

samankaltaisten organisaatioiden kanssa. Suurista maista olevat kulttuurialan toimijat olivat kansainvälisessä yhteistyössä aktiivisimpia. Kaikista jäsenmaista olevat kulttuurialan toimijat toteuttivat hankkeita, kun taas assosioituneista maista olevat toimijat osallistuivat hankkeisiin epätasaisemmin.

Edellä mainittu 5 prosentin sääntö oli hyvä väline, jolla varmistettiin kaikkien kulttuurialan toimijoiden aktiivinen osallistuminen hankkeeseen. Arvioitsijan mukaan välineen käyttö saattaa kuitenkin haitata uusien kumppanuuksien syntymistä sellaisten toimijoiden välille, joilla ei ole kokemusta aikaisemmasta yhteistyöstä. Se saattaa myös estää joitakin assosioituneista maista olevia kulttuurialan toimijoita osallistumasta ohjelmaan, koska se merkitsee niille suhteellisen suurta rahoitustaakkaa.

3.3.6. Ohjelmaa koskevan tiedon levittäminen

Komissio oli toteuttanut useita toimia ohjelmaa koskevan tiedon levittämiseksi (ks. edellä 2.1.5 kohta) erityisesti arviointikauden jälkeisinä vuosina. Enemmän olisi kuitenkin mahdollista tehdä ohjelmaa koskevan tiedon levittämiseksi kulttuurialan toimijoille yleensä ja erityisesti hankehakemusten tekijöille.

3.4. Laatu

Arvioitsijan mukaan hankkeen oli täytettävä seuraavat vaatimukset, jotta sitä voitiin pitää laadukkaana:

- Asianmukaisuus: hanke liittyi kulttuurialan sidosryhmien todellisiin tarpeisiin ja vastasi ohjelman tavoitteita.
- Tulokset: tulokset olivat oikeassa suhteessa käytettyihin resursseihin.
- Saavuttavuus: hanke oli suunnattu edeltä määritellylle kohderyhmälle käytettyjä resursseja vastaavasti.
- Pätevyys: hankkeen toteutuksessa käytettiin riittävää työvoimaa, asianmukaista organisaatiota ja ammattitaitoista johtoa.

3.4.1. Asianmukaisuus

Kulttuuri 2000 –ohjelma oli asianmukainen, koska konsulttiyrityksen tekemät kyselyt osoittivat, että hankkeiden vetäjien ja niiden toteutukseen osallistuvien kumppaneiden suuri enemmistö oli sitä mieltä, että ne eivät olisi voineet saavuttaa tuloksiaan ilman Kulttuuri 2000 –ohjelmalle luonteenominaista kansainvälisyyttä eivätkä ne olisi todennäköisesti pystyneet toteuttamaan vastaavia hankkeita ilman yhteisön rahoitusta.

3.4.2. Tulokset

Suuri enemmistö kulttuurialan toimijoista oli kaiken kaikkiaan sitä mieltä, että todellisten tulosten laatu vastasi niiden odotuksia.

3.4.3. Saavuttavuus

Hankkeiden saavuttavuutta tutkittaessa keskityttiin tarkastelemaan sitä, miten suunniteltu saavuttavuus ja sen todelliset tulokset vastasivat toisiaan hankkeiden ja niiden edunsaajien/kuluttajien/käyttäjien kohtaaminen huomioon ottaen. Tarkastelussa todettiin, että 89 prosentissa hankkeista saavutettiin niiden suunnitellut tulokset.

3.4.4. Pätevyys

Kaikissa tapauksissa hankkeiden vetäjät ja niiden toteuttamiseen osallistuvat kumppanit korostivat työntekijöidensä suurta ammattitaitoa taiteellisen/amatillisen osaamisen kannalta, minkä katsottiin parantavan hankkeen tuloksia.

PLS Rambollin analyysi osoitti, että hankkeiden toteuttamiseen osallistuvat kumppanit olivat useammin tyytyväisiä hankkeen vetäjien johtamistaitoihin (82 prosenttia) kuin heidän amatillisiin taitoihinsa (74 prosenttia). Hankkeen vetäjien näkökulmasta suhde oli päinvastainen, sillä he pitivät suuressa arvossa kumppaneidensa amatillista pätevyyttä (90 prosenttia) mutta arvostivat vähemmän heidän johtamistaitojaan (67 prosenttia).

3.5. Vaikutus

Hankkeen sisällönkuvauksesta ja hakemuslomakkeista voitiin päätellä, että kaikille hankkeille yhteiset perusvaikutukset oli jaettavissa kolmeen tyyppiin. Ne olivat:

- Hankkeiden tuottama eurooppalainen lisäarvo: eurooppalaisten verkostojen syntymisen, organisaattoreiden/instituutioiden välisen yhteistyön ja ihmisten sekä taideteosten liikkuvuuden tukeminen.
- Hankkeiden tuottama kulttuurinen lisäarvo: uudentyyppisen kulttuuri-ilmaisun edistäminen ja alan koulutuksen sekä kulttuurin saatavuuden parantaminen.
- Hankkeiden sosiaalitaloudellinen vaikutus: kulttuuri- ja sosiaalialan toimijoiden välisten aloitteiden edistäminen yhteiskunnallisen sopeutumisen ja kulttuurialan vaikutusmahdollisuuksien mahdollistamiseksi epäedullisessa asemassa oleville ryhmille ja nuorisolle.
- Kulttuuri 2000 -ohjelma on tuottanut kulttuurista lisäarvoa luomalla uusia kulttuurin ilmaisumuotoja, vetämällä puoleensa suunniteltua laajempia yleisöjä seuraamaan hankkeiden toteuttajien esityksiä ja edistämällä taiteilijoiden ja kulttuurialan toimijoiden liikkuvuutta. Arvioitsija totesi myös, että Kulttuuri 2000 -ohjelma onnistui luomaan eurooppalaista lisäarvoa kehittämällä uutta kansojen välistä yhteistyötä ja uusia kumppanuuksia, jotka ovat ilmeisesti kestäviä. Ohjelman sosiaalitaloudelliset vaikutukset näyttävät jääneen rajallisemmiksi, *"koska suunnilleen puolet hankkeiden vetäjistä ilmoitti, että he eivät olleet parantaneet kulttuurin saatavuutta"*¹¹.

¹¹ Komissio haluaa kuitenkin korostaa, että arvioitsijan mukaan saavutettu "kulttuurinen lisäarvo" (ja "kulttuurin saatavuus" on osa sitä) oli huomattava. Lisäksi 94 prosenttia hankkeen vetäjistä katsoi, että heidän hankkeensa olivat parantaneet kulttuurin saatavuutta. Vain liittyen kysymykseen,

3.6. Tehokkuus ja vaikuttavuus

Arvioitsijat katsoivat, että hanke oli tehokas, jos tuloksia saavutettiin kohtuullisin kustannuksin, ja vaikuttava, jos hankkeelta odotetut tulokset oli saavutettu ja sen tavoitteisiin päästy.

PLS Ramboll laati lyhyen analyysin hankkeiden, kulttuurin yhteyspisteiden ja Kulttuuri 2000 –ohjelman tehokkuudesta ja vaikuttavuudesta.

3.6.1. Hankkeiden tehokkuus ja vaikuttavuus

Arvioitsija katsoi, että hankkeet oli toteutettu tehokkaasti ja vaikuttavasti. Hankkeiden vetäjät raportoivat tehokkuudesta toteutettaessa hankkeita kohtuullisin kustannuksin. Hankkeiden vetäjät ja niiden toteuttamiseen osallistuvat kumppanit raportoivat, että hankkeet olivat vaikuttavuudeltaan asianmukaisia, koska suurin osa niiden tavoitteista oli saavutettu.

3.6.2. Kulttuurin yhteyspisteiden tehokkuus ja vaikuttavuus

Haastattelut ja asiakirjatiedot osoittivat, että kulttuurin yhteyspisteet olivat yleensä toteuttaneet tehokkaasti komission kanssa tehdyissä sopimuksissa määritellyt toimet. Tätä päätelmää tukivat tiedot, joiden mukaan monet kulttuurin yhteyspisteet kiinnittivät huomiota kysymykseen kustannusten alentamisesta (tiedon, hakulomakkeiden jne. sähköinen jakelu).

Kulttuurin yhteyspisteet avustivat myös elokuusta 2001 alkaen hakijoita näiden etsiessä kumppaneita kansainvälisiin hankkeisiin kumppaninhakumekanismiin (Partner Search Mechanism) avulla. Kyselyjen tulokset viittasivat kuitenkin siihen, että kulttuurin yhteyspisteiden mahdollistamat kumppanuudet olivat jääneet harvinaisiksi.

Arvioitsija katsoo lisäksi, että edellä esitettyä objektiivisempänä mutta varsin viitteellisenä osoituksena kulttuurin yhteyspisteiden tehokkuudesta voitaisiin pitää tosiasiaa, että vaikka kulttuurin yhteyspisteiden sopimuksessa edellytettiin vain ohjelman yleistä edistämistä ja potentiaalisten hakijoiden avustamista, suuri enemmistö kulttuurin yhteyspisteistä oli avustanut hankkeita myös niiden toteuttamisen aikana.

Näin ollen PLS Ramboll Managementin analyysistä oli mahdollista tosiasioiden perusteella päätellä, että joko kulttuurin yhteyspisteillä oli resursseja enemmän kuin ne tarvitsivat, kulttuurin yhteyspisteiden kustannusten alentamistoimenpiteet olivat mahdollistaneet niille näiden ylimääräisten tehtävien toteuttamisen tai valtiolta taikka yksityisistä lähteistä saatu lisärahoitus oli mahdollistanut niille näiden tehtävien vastaanottamisen.

kuka hyötyi kulttuurin parantuneesta saatavuudesta, hankkeen vetäjillä oli joitakin ongelmia nimetä hankkeen edunsaajia. Siksi kulttuurihankkeiden sosiaalitaloudellisten vaikutusten mittaaminen on mahdotonta.

3.6.3. Ohjelman tehokkuus ja vaikuttavuus

Arvioitsija katsoo, että ohjelmaa on hallinnoitu tehokkaasti ja että ohjelma oli onnistunut saavuttamaan tavoitteensa rahoituksen määrän asettamista rajoituksista huolimatta. Joitakin parannuksia voitaisiin silti toteuttaa ohjelman hallinnoinnin ja toteuttamisen optimoimiseksi.

3.6.3.1. Valintamenettely

PLS Ramboll Managementin analyysin mukaan valintamenettely ei ollut vuosina 2000 ja 2001 riittävän avoin ja nopea, vaikka komissio toteutti kaikki mahdolliset toimet valintamenettelyn nopeuttamiseksi.

Arvioitsijan tekemistä kulttuurialan toimijoiden haastatteluista kävi ilmi, että ongelmana ei ollut nimettömien ulkoisten asiantuntijoiden käyttö, vaan pikemminkin menettelyn kesto ja avoimuus (toisin sanoen menettelyn "seurantaan" ja "palautteeseen").

Valintamenettelyn kulku määriteltiin ohjelmointiverkostossa. Vuosina 2000 ja 2001 siihen kului kaikkiaan kuusi kuukautta. Arvioitsijan mukaan Euroopan parlamentin ja hallintokomitean osallistuminen menettelyyn toi mukanaan valintamenettelyyn poliittisen ulottuvuuden ja hidasti sitä huomattavasti, noin kahdella kuukaudella. Tämä osallistuminen on poliittinen realiteetti, mutta se hidasti valintamenettelyä ja aiheutti toimijoiden valmisteluihin tarpeetonta kiirettä.

Valintamenettelyn kesto ei ehkä pelkästään johdu itse valintamenettelystä, vaan myös käytettävissä olevan henkilöstön määrästä. Arvioitsija totesi, että komissio voi tarvita lisähenkilöstöä hoitamaan työmäärää, jos tarkkaan asetetuista määrärajoista halutaan tulevaisuudessa pitää kiinni.

Komissio huomauttaa kuitenkin, että uuden varainhoitoasetuksen ja siihen liittyvien uusien velvoitteiden voimaantulo vuonna 2003 lisää valvontamekanismeja ja vaatimuksia.

3.6.3.2. Seurantajärjestelmä

Komission suorittamaa ohjelman hallinnointia voitaisiin parantaa yhdistämällä nykyiset hankkeita ja toimijoita koskevat tiedot yhteen sähköiseen tietokantaan. Tämä tietokanta voisi mahdollistaa komissiolle hakijoiden ja valittujen hankkeiden ominaisuuksia koskevien tilastotietojen sekä muun ohjelman edistymisen seurannan kannalta olennaisen tiedon helpon yhdistelyn, poiminnan ja analysoinnin.

3.6.3.3. Hankkeiden kassavirta

Yleiset rahoitusta koskevat vaatimukset eivät olleet liian byrokraattisia ottaen huomioon rahoitustarkastukseen liittyvät vaatimukset, joita komissio oli velvollinen noudattamaan. Kulttuurialan toimijoiden organisaation toimintakyvyn rajallisuus todennäköisesti kuitenkin rajoitti organisaation kassavirtaa. Komission toimien 1 (jotka muodostavat valtaosan tuetuista hankkeista) yhteydessä noudattama maksumenettely, jonka mukaan 50 prosenttia rahoituksesta maksetaan ennalta ja 50 prosenttia jälkepäin, aiheutti monille toimijoille kassavirtaongelmia. On huomattava, että tämä 50/50-sääntö on korvattu vuonna 2003 säännöllä, jonka mukaan ennalta maksetaan 70 prosenttia ja jälkepäin 30 prosenttia tuesta.

3.6.3.4. Vuoropuhelu kulttuurialan toimijoiden kanssa

Komissio on osoittanut olevansa halukas vastaanottamaan neuvoja koskien tapoja tehostaa ohjelman määrittely- ja valintamenettelyjä sekä hankkeisiin liittyvää yhteistyötä Kulttuuri 2000 –ohjelman määrittelyn parantamiseksi. Keskustelujen lisääminen kulttuurin yhteyspisteiden kanssa voisi hyödyttää komissiota, koska se voisi näin saada toimijoilta järjestelmällistä alhaalta ylös –palautetta.

3.6.3.5. Tavoitteiden asettaminen tärkeysjärjestykseen

Päätöksessä määritellyt ohjelman tavoitteet olivat laajoja ja moninaisia. Yleisenä tavoitteena oli kulttuurialan yhteistyön edistäminen Euroopassa. Tämä oli suhteutettava ohjelmaa varten käytettävissä olevaan rahoitukseen, jonka määrä oli 167 miljoonaa viidessä vuodessa.

Kapea- tai laaja-alaisiin tavoitteisiin liittyi sekä etuja että hyötyjä. Kun kapea-alaiset tavoitteet ovat suppeampia ja helpompia saavuttaa, ne voivat olla myös luovuuden ja innovaation kannalta vaativampia. Laaja-alaisen tavoitteiden etuna oli, että kulttuurialan toimijat pitivät yleensä helpompana ideoida ne hankkeiksi eivätkä he pitäneet niitä rajoittavina, mikä edisti uudenlaista kulttuuri-ilmaisua ja taiteellista innovaatiota. Poliittisesta näkökulmasta pelkkä hankkeiden moninaisuus, johon kuului useita laajoja tavoitteita, heikensi tavoitteiden kohdistamismahdollisuuksia ja saattoi vaikeuttaa halutun vaikutuksen saavuttamista.

Tuleviin haasteisiin kuuluu tasapainoisen ohjelman luominen ottaen huomioon kulttuurialan ja sen tuotantomenetelmien erityisluonne samalla, kun pyritään joihinkin erityistavoitteisiin, jotka vastaavat yhteisön yleistä poliittista kehystä eivätkä kata liian laajoja tavoitealueita.

4. ULKOISEN ARVIOINNIN PÄÄSUOSITUKSET JA KOMISSION REAKTIOT

4.1. Ohjelman levittämisen ja siitä tiedottamisen parantaminen

4.1.1. Selvä levittämisstrategia

Arvioitsijan mielestä tämä olisi mahdollista saavuttaa luomalla selvempi levittämisstrategia. Toteuttamiskeinoina olisivat niiden kulttuurialan toimijoiden nimeäminen, jotka ovat potentiaalisia rahoitettavia, ja tiedon levityksen kohdistaminen ohjelman "tyypillisiin edunsaajiin" erityisesti assosioiduissa maissa.

Vaikka myös komissio katsoo, että selvä kommunikaatio- ja tiedonlevitysstrategia on olennaisen tärkeä mahdollisimman monien kulttuurialan toimijoiden osallistumisen mahdollistamiseksi, sen mielestä tällainen strategia on jo olemassa (ks. edellä 2.1.5 kohta). Tämä strategia on arvioitsijankin käsityksen mukaan parantunut ohjelman toteuttamisvuosien myötä. Monet ohjelman ensimmäisten kahden vuoden aikana tällä tasolla todetut puutteet ovat jo poistuneet tai hyvin pian poistumassa (vuonna 2002 perustetun sähköisen uutiskirjeen koko ajan laajenevan jakelun ja komission Internet-sivuston jatkuvasti kattavammaksi ja helppokäyttöisemmäksi uudistamisen ansiosta). Liittyen "tyypillisten edunsaajien" nimeämiseen komissio on epävarma sen toteuttamiskelpoisuudesta ja erityisesti sen poliittisesta asianmukaisuudesta. Tällainen

valikointi on syrjivää ja heikentää yhtäläisten toimintaolosuhteiden toteutumista. Kaikilla kulttuurialan toimijoilla onkin samat oikeudet ja komissio pitää kiinni niiden syrjimättömästä ja tasapuolisesta kohtelusta.

4.1.2. Rahoituksen saannin todennäköisyys

Arvioitsijan mukaan yksi tapa saada enemmän hakemuksia on ilmoittaa toimijoille siitä, että niiden mahdollisuudet saada rahoitusta ovat suhteellisen hyvät, sillä todennäköisyys näyttää olleen suurempi kuin toimijat uskovat (yksi neljästä ajanjaksolla 2000–2001). Samalla olisi kuitenkin todettava, että tämä suhdeluku riippui valintaperusteet täyttävien hakijoiden määrästä ja yksittäisten hakemusten laadusta.

Komissio pitää myönteisenä ajatusta hakemusten määrän lisääntymisestä, koska kasvava määrä laadukkaita hankkeita syrjäyttäisi vastaavasti heikompilaatuisia hankkeita. Komissio huomauttaa, että se tiedottaa jo hakemusten määrästä ja esivalinnan läpäisseistä sekä valituista hankkeista Internet-sivuillaan ja kuukausittain julkaistavassa sähköisessä uutiskirjeessään.

4.2. Ohjelman hallinnoinnin parantaminen

4.2.1. Läheisempi vuoropuhelu edunsaajien kanssa

Läheisempi vuoropuhelu ohjelman edunsaajien kanssa voisi parantaa ohjelman mukauttamista niiden tarpeisiin. Läheisempään vuoropuheluun päästäisiin hyödyntämällä täysin kulttuurin yhteyspisteitä "kuunteluasemina" käyttämällä kansallisia työryhmiä, käyttäjäkyselyjä ja asiantuntijoiden kuulemisia. Tällainen tietovirta kulttuurialan yhteyspisteistä voisi antaa komissiolle arvokasta tietoa ohjelmasta hankkeiden tasolla, vaikka onkin muistettava, että kyseiset toimet kuuluvat jo kulttuurin yhteyspisteiden tehtäviin.

Komissio on arvioitsijan kanssa yhtä mieltä siitä, että läheinen vuoropuhelu edunsaajien kanssa on ensiarvoisen tärkeää ohjelman kehittämiseksi. Tästä syystä järjestettiin vuoden 2001 eurooppalainen kulttuuriyhteistyöfoorumi ja uuden kulttuuriyhteistyöohjelman mahdollista luomista koskeva kattava julkinen kuulemismenettely. Komissio osallistuu lisäksi kulttuurin yhteyspisteiden virallisiin kokouksiin, pitää yllä säännöllisiä epävirallisia yhteyksiä niihin ja kutsuu niitä Brysseliin koulutustapaamisiin riittävän tiedonkulun varmistamiseksi. Komissiolla on myös säännöllisiä, useimmiten luonteeltaan epävirallisia yhteyksiä ohjelman varsinaisiin edunsaajiin, joten se on täysin tietoinen niiden tarpeista ja odotuksista.

"Kuunteluasemina" toimimisen lisääminen kulttuurin yhteyspisteiden tehtäviin voisi myös ylityöllistää niitä ja estää niitä hoitamasta sopimuksessa määriteltäviä tehtäviään (ks. jäljempänä 4.2.3 kohta).

4.2.2. Ohjelman järjestelmällisen seurannan parantaminen

Arvioitsija suosittelee, että komissio loisi integroidun sähköisen seurantajärjestelmän, johon on mahdollista koota tiedot, jotka komissiolla on kunkin vuoden hankkeista, ja jonka avulla voidaan tuottaa tilastoja. Seurantajärjestelmään kuuluvia tietoja voisivat olla kuvaukset hankkeesta, sen vetäjästä ja sen toteuttamiseen osallistuvista kumppaneista sekä

tiedot hankkeen kokonaisbudjetista, haetusta rahoituksesta, myönnetystä rahoituksesta, rahoitussuhteesta, arviointiluokasta ja hankkeen tilasta.

Komissiolla on nykyisin käytössään hankkeen vetäjien ja sen toteuttamiseen osallistuvien kumppaneiden yhteystiedot kahdessa erillisessä sähköisessä järjestelmässä, jotka ovat yhteystietokanta ja hanketietokanta. Kirjeet, jotka sisältävät hakijoiden hylkäämissyyt, säilytetään myös. Komissio myöntää kuitenkin, että yksi keskitetty tietokanta olisi kaikin tavoin käyttökelpoisempi.

Tästä syystä eräälle verkkosivustojen suunnittelijalle on annettu jokin aika sitten tehtäväksi laatia ohjelmaa koskeva sähköinen tietokanta. Myös Symmetry-sovellusohjelma, joka otetaan periaatteessa käyttöön ensi vuonna¹², helpottaa komission ja itse toimijoiden välistä tiedonvaihtoa, ja lisäksi se parantaa yhteisön ohjelmien välistä täydentävyyttä.

4.2.3. Hakemusten seulonnan tehostaminen

Hakemusten seulonnan tehostaminen olisi arvioitsijan mukaan tärkeää, jotta muodollisten valintaperusteiden täyttymättömyyden vuoksi hylättyjen hankehakemusten määrää voitaisiin supistaa. Tässä mielessä kulttuurin yhteyspisteet voisivat vastata hankehakemusten ja liiteasiakirjojen alustavasta seulonnasta. Vastuu hakemuksesta kuuluisi luonnollisesti edelleen hakijaorganisaatiolle.

Komissio huomauttaa, että kulttuurin yhteyspisteiden sopimuksenmukaisiin toimiin kuuluu jo toimijoiden avustaminen niiden hakemusten toimittamisessa. Kulttuurin yhteyspisteille huomautetaan, että tätä tehtävää olisi vahvistettava, koska arviointiraportin mukaan kulttuurin yhteyspisteet ponnistelevat merkittävästi ohjelman parantamiseksi monilla alueilla, jotka eivät välttämättä kuulu niiden ydinosaamiseen. Tämä on periaatteessa toivottavaa, mutta voi hajauttaa yhteyspisteiden huomion pois niiden päätehtävistä.

Näin ollen komissio katsoo, että kulttuurin yhteyspisteiden ei tulisi ottaa itselleen muita hakemuksiin liittyviä tehtäviä kuin ne, jotka niille on jo osoitettu, koska tämä saattaa aiheuttaa vastuuta hakemusten oikeellisuudesta koskevia vakavia oikeudellisia ongelmia, vaikka toimijoille ilmoitettaisiin arvioitsijan ehdotuksen mukaisesti, että ne ovat edelleen itse vastuussa hakemuksista.

¹² Symmetry-järjestelmä (SYstem for the Management and Monitoring of Education, TRaining, Youth, Culture and other DG Education and Culture Programmes) on tarkoitettu yleissivistävän ja ammattikoulutuksen sekä Nuoriso- ja Kulttuuri-ohjelmien sekä muiden koulutuksen ja kulttuurin pääosaston ohjelmien hallinnointiin ja seurantaan. Symmetry on hallinnoinnin tietojärjestelmä ja ohjelman hallinnointijärjestelmä, jonka koulutuksen ja kulttuurin pääosasto, kansalliset virastot, teknisen avun toimistot ja täytäntöönpanovirasto ottavat lähitulevaisuudessa käyttöön. Järjestelmään kuuluvat tarvittavat toiminnot, jotka mahdollistavat sitä käyttäville toimijoille kaikenlaisten ohjelman eikä vain hankkeen hallinnointiin liittyvien toimenpiteiden toteuttamisen. Näin ollen se mahdollistaa työsuunnitelmien laatimisen, talousarvioiden hallinnoinnin ja mahdollisuuden laatia erilaisia käyttäjäprofiileja (koulutuksen ja kulttuurin pääosasto, kansalliset virastot, täytäntöönpanovirasto) vastaavia kertomuksia. Uusi järjestelmä mahdollistaa erityisesti ohjelmien seurannan sekä keskitetysti että hajautetusti, se sallii hakemusten toimittamisen sähköisesti ja toimii tiedonvaihtokanavana sellaisten eurooppalaisten kulttuurialan toimijoiden välillä, jotka ovat yhdessä kiinnostuneita eurooppalaisen lisäarvon luomisesta.

4.2.4. Lisähuomion kiinnittäminen toimijoiden kassavirtaongelmiin

Arvioitsija katsoo, että komission nykyinen maksujärjestelmä (50 prosenttia rahoituksesta maksetaan ennalta ja 50 prosenttia jälkeinpäin) aiheuttaa kassavirtaongelmia joillekin toimijoille ja erityisesti pienille organisaatioille, jotka toteuttavat vuotuisia toimiin 1 kuuluvia hankkeita. Siksi arvioitsija suosittelee, että komissio arvioisi tätä järjestelmää uudelleen.

Komissio on alkanut muuttaa maksumenettelyään. Vuodesta 2004 sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen maksetaan 70 prosenttia ja hankkeen valmistuttua 30 prosenttia.

4.3. Valintamenettelyn parantaminen

4.3.1. Valintamenettelyn uudelleenarviointi

Arvioitsija katsoo, että valintamenettelyn kokonaiskesto on lyhennettävä. Asettamalla tiukat määräajat eri vaiheiden loppuunsaattamiselle ja supistamalla hallintokomitean sekä Euroopan parlamentin osuudet kahteen viikkoon valintamenettelyä voitaisiin lyhentää noin kuukaudella (ks. 2.1.2 kohta).

Komissio katsoo, että tämä suositus on tärkeä, ja toimittaa sen sekä hallintokomitealle että Euroopan parlamentille tarkasteltavaksi tämän kertomuksen yhteydessä.

4.3.2. Valintaprosessin eri vaiheiden tekeminen näkyväksi

PLS Ramboll Management suosittelee, että komissio ryhtyisi toimenpiteisiin lisätäkseen valintamenettelyn avoimuutta. Tämä olisi mahdollista julkistamalla menettelyn vaiheet selvemmin ehdotuspyynnössä (mukaan lukien niiden arvioidut valmistumisajat) tai antamalla toimijoille väliaikatietoja menettelyn edistymisestä.

Lisätäkseen ohjelman avoimuutta ja toimijoille annettujen tietojen määrää komissio otti vuonna 2002 käyttöön Kulttuuri 2000 –ohjelmaa koskevan ilmaisen sähköisen uutiskirjeen (e-Newsletter), joka sisältää tarkkoja tietoja hakemusten käsittelyn edistymisestä. Tiedottamisjärjestelmä paranee entisestään, kun Symmetry-tietokanta otetaan käyttöön vuonna 2004.

4.3.3. Hylätyille hakijoille annettavan palautteen parantaminen

PLS Ramboll Management suosittelee, että komissio parantaisi hylätyille hakijoille annettavaa palautetta toimittamalla niille tiedon asiantuntijoiden arvioon perustuvasta hankkeen luokituksesta. Tällainen palautemenettely antaisi kulttuurialan toimijoille mahdollisuuden parantaa vastauksena tuleviin ehdotuspyyntöihin tekemiensä hakemuksen laatua.

Komissio on yhtä mieltä siitä, että arvioinnin tulosten julkistaminen auttaisi toimijoita tietämään, "kuinka kaukana" ne ovat olleet valinnasta ja antaisi niille mahdollisuuden arvioida mahdollisen hakemuksensa ehtoja tulevien ehdotuspyyntöjen yhteydessä. Siksi komissio harkitsee asianmukaisella tavalla mahdollisuuksia julkistaa arviointitulokset.

4.4. Ohjelman tavoitteiden uudelleenarviointi

Arvioitsija suosittelee, että komissio arvioisi uudelleen ohjelman tavoitteita. Tämä suositus on kaksiosainen:

- sosiaalitaloudellista kehitystä koskevista tavoitteista luopuminen. Päähuomio voitaisiin kiinnittää tavoitteisiin, jotka liittyvät suoraan kulttuurialan toimiin ja ilmaisuun kansainvälisen yhteistyön puitteissa; ja/tai
- kohderyhmien asettaminen tärkeysjärjestykseen. Arvioitsija mielestä toimet voitaisiin kohdistaa paremmin esimerkiksi vaihtamalla ensisijaisia kohderyhmiä vuosittain. Arvioitsijan mielestä huomion kohdistaminen erityisiin kohderyhmiin mahdollistaisi suuremmat synergiaedut muiden yhteisön toimien kanssa.

Komissio katsoo, että ohjelman tavoitteiden määrittely on pohjimmiltaan poliittinen valinta, minkä myös arvioitsija myöntää. Komissio on yhtä mieltä arvioitsijan ensisijaisesta päätelmästä, että ohjelman nykyiset tavoitteet ovat liian laajat erityisesti suhteessa niiden saavuttamiseksi käytettävissä oleviin varoihin. Siksi komissio suunnittelee tavoitteiden vähentämistä ohjelmassa, joka korvaa Kulttuuri 2000 –ohjelman vuodesta 2007 alkaen, ja keskittyy kolmeen pääkysymykseen: kulttuurin alalla työskentelevien ihmisten liikkuvuus, taideteosten kierto ja kulttuurien välinen vuoropuhelu. Näillä kolmella tavoitteella on kulttuurialan sidosryhmien laaja hyväksyntä tavoitteina, jotka luovat todellista eurooppalaista lisäarvoa (ks. Euroopan parlamentin 22. lokakuuta 2002 antama päätöslauselma teatterin ja esittävien taiteiden merkityksestä ja dynamiikasta laajentuneessa Euroopan unionissa ja 4. lokakuuta 2003 antama päätöslauselma kulttuuriteollisuudesta sekä neuvoston 19 päivänä joulukuuta antama päätöslauselma eurooppalaisesta lisäarvosta ja kulttuurialalla toimivien henkilöiden ja teosten liikkuvuudesta, marraskuussa 2001 tehdyt kulttuuriyhteistyöfoorumin päätelmät ja uutta ohjelmaa koskevan julkisen kuulemisen tulokset).

4.5. Ohjelman arvioinnin parantaminen

Arvioitsijan mukaan tähän tulisi sisällyttää:

- Komission ja kulttuurin yhteispisteiden toimintaa koskevien arviointiperusteiden määrittely ohjelman toteutuksesta jäljellä olevaa aikaa varten.
- Hankkeiden hallinnoinnin parantamiseksi toteutettavien uusien toimenpiteiden seuranta. Arvioitsija suosittelee, että komissio seuraisi kehitystä seuraavilla ohjelman hallinnointiin liittyvillä alueilla: niin kutsutun viiden prosentin säännön vaikutus kumppaneiden yhteisrahoitukseen; vuonna 2002 käyttöön otetun alakohtaisen tärkeysjärjestyksen vaikutus; uusien jäsenvaltioiden sisällyttäminen ohjelmaan; Kulttuuri 2000 –ohjelmaan kuuluvien hankekumppanuuksien kestävyys pitkällä aikavälillä; ja Kulttuuri 2000 –hankkeen tulosten kestävyys pitkällä aikavälillä.

Komissio pitää myönteisinä arvioitsijan ehdotuksia ja ottaa ne huomioon sekä arvioidessaan Kulttuuri 2000 –ohjelman mahdollista jatkamista että valmistellessaan uutta ohjelmaa.

Komissio haluaa korostaa sitä, että viiden prosentin sääntöä harkittiin huolellisesti ennen sen käyttöönottoa. Se vastasi tarvetta taata kumppanuuksien perustuminen todelliselle vakavalle yhteistyölle, joka edistää sekä kumppanuuksien että Kulttuuri 2000 -hankkeiden tulosten pitkän aikavälin kestävyttä. Komissio on tietoinen siitä, että täydellisiä ratkaisuja ei ole olemassa. Arvioitsijan raportissa ei ole todisteita siitä, että viiden prosentin sääntö olisi vaikuttanut kielteisesti ohjelman toimintaan tai kumppanuuksien luomiseen.

5. KOMISSION PÄÄTELMÄT

Arvioitsija on syystä korostanut Kulttuuri 2000 –ohjelman tuloksena toteutettujen toimien merkitystä Euroopan kulttuurialan yhteistyön edistämiseksi (yhteisön ainoa aloite, jonka tarkoitus on tämä) sekä niiden merkitystä Euroopan kansojen yhteisen kulttuurialueen luomiselle.

Komissio on yhtä mieltä arvioitsijan yleisarviosta, jonka mukaan ohjelma on edistänyt ainutlaatuisella tavalla kulttuurialan yhteistyötä Euroopassa ja että hankkeille luonteenomaisia piirteitä olivat laatu, tehokkuus, vaikuttavuus ja saavutetut vaikutukset. Näin ollen komissio päätelee, että ohjelma on edistänyt onnistuneesti perustamissopimuksen 151 artiklassa määrättyjen tavoitteiden saavuttamista. Näin ollen yhteisön tuen jatkaminen eurooppalaista kulttuuriyhteistyötä edistäville hankkeille on tarpeen ja tähän tarkoitukseen olisi osoitettava riittävästi voimavaroja.

Komissio on arvioitsijan kanssa yhtä mieltä siitä, että joitakin näkökohtia on mahdollista parantaa. Näihin seikkoihin viitattiin viimeisessä luvussa.

Ohjelman tavoitteiden osalta komissio on yhtä mieltä arvioitsijan keskeisestä päätelmästä, jonka mukaan nykyiset tavoitteet voivat olla liian laajoja erityisesti suhteessa käytettävissä olevaan rahoitukseen. Tavoitteet valitaan poliittisin perustein ja komissio ottaa tämän kysymyksen esille sopivassa tilaisuudessa, eli Kulttuuri 2000 –ohjelman mahdollisesti korvaavan kulttuurialan ohjelman valmistelun yhteydessä.

Yleisemmällä tasolla komissio katsoo, että olisi luotava selvä kulttuurialan strategia, johon ohjelman tulisi perustua ja jonka toteuttamiseksi sitä tulisi toteuttaa. EU:n kulttuurialan ohjelma on välttämätön, mutta sen yhdenmukaistaminen selkeän poliittisen kehyksen kanssa olisi tärkeää. Tämän kaltainen EU:n kulttuurialan toimia koskeva ohjelma, joka täydentäisi muiden alojen politiikkoja ja toimia, lisäisi todellisia kumppanuuksia ja parantaisi luodun eurooppalaisen kulttuurisen lisäarvon kestävyttä, on vahvin peruste riittävien voimavarojen myöntämiselle ja uusien kumppanuusmallien kehittämiseksi.

Näiden periaatteiden mukaisesti erityisiä kulttuuritapahtumia¹³, eli erityisen merkittäviä symbolisia toimia, jotka mahdollistavat yhteisen eurooppalaisen kulttuurialueen julistamisen (niin kutsutut toimet 3), olisi jatkettava ja vahvistettava.

Komissio ei pidä tarpeellisenä tehdä tässä tilanteessa ehdotuksia Kulttuuri 2000 –ohjelman muuttamiseksi seuraavista syistä:

¹³ Näiden toimien analysointi sellaisenaan jää PLS Ramboll Managementin raportissa hyvin rajalliseksi.

- Valtaosa arvioitsijan tekemistä ehdotuksista, joista komissio on sen kanssa samaa mieltä, ei edellytä Kulttuuri 2000 –ohjelman muuttamista, vaan pelkästään sen toteuttamisen ja hallinnoinnin parantamista;

Yleiseen rahoitussuunnitteluun liittyvien seikkojen vuoksi ja toisaalta varatakseen itselleen aikaa esitellä asianmukaisella tavalla valmisteleman esityksen uudeksi kulttuuriohjelmaksi komissio on tehnyt ehdotuksen Kulttuuri 2000 –ohjelman jatkamisesta kahdella vuodella 31. joulukuuta 2006 saakka¹⁴. Komissio esittelee hyvissä ajoin ehdotuksensa uudeksi ohjelmaksi.

¹⁴ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Kulttuuri 2000 -ohjelman perustamisesta 14 päivänä helmikuuta 2000 tehdyn päätöksen N:o 508/2000/EY muuttamisesta, KOM(2003) 187 lopullinen.